

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Mezőgazdasági körkép

Aratják a kenderert

Öntözés, tarlóhántás — Indulnak a lévonalak

A kánikula előbbre hozta a kender érését. Hazánk legnagyobb kendertermelő gazdaságában, a mártélyi Fürst Tsz határában indultak meg elsők — a szokottnál is korábban — a betakarítógépek. Négy speciális, szovjet gyártmányú kévekből aratóberendezést állítottak munkába, de már előzőleg repülőgépes permetezéssel lombtalanítást végeztek, hogy a levélzettől megszabadult növényzetet könnyebben vágassák le.

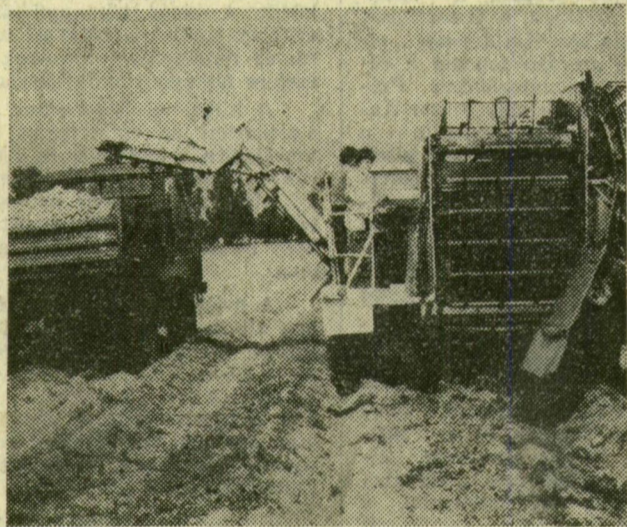
A Szegedi Kendertermelési Rendszer központjától kapott tájékoztatás szerint a terveknek megfelelően tovább folytatták a termelés centralizálását. Csongrád, Békés, Bács és Hajdú megyére, hogy a termőterületek közelebb kerüljenek a feldolgozó iparhoz. Így egyrészt csökkentik a szállítási költségeket, másrészt korábban érkezik be a gyárakba a termés. Ugyanakkor fokozatosan megszüntetik a rostonívny előállítását Baranya és Tolna megyében.

Az aszályos időjárás ellenére kedvező képet nyújtanak az ültetvények: a kórokkétszáz-kétszázhusz centiméter magasra nőttek, karcsúak, vagyis jó minőségűek. Így már eleve könnyebb a betakarítás, jó ütemben haladhatnak a gépek. A gazdaságok a tőállomány sürítésével — több magot vetve — a technológiai előírások betartásával érték el a kívánt minőséget.

Az idén hazánk harminckét gazdaságában 5 ezer 130 hektárról mintegy három hét alatt kényszerítik betakarítani a kenderert. Utána következnek az óriási mennyiségű kórótömeg beszállítása, amit ugyancsak mindenütt gépessítettek.

A szegedi termelőszövetkezetek a tarló 85—86 százalékáról már betakarították a szalmát. Folyamatban van a tarlóhántás. Csongrád megyében összesen 87 ezer hektáron kell elvégezni idén ezt a munkát. Eddig az öntözési területnek mintegy kétharmadán fejezték be a tarlóhántást.

A határban sokfelé dolgoznak az öntözőszivattyúk. Egyes szakemberek véleménye szerint így is kevesebb mesterséges csapadékot kapnak a táblák, mint amennyire víz és berendezés jutna. Mintegy 20 ezer hektárral felületen öntöznek, s ennél többet is megvédenének az aszály károsításától. A mezőgazdasági vezetőket viszont arra hivatkoznak, költséges az öntözés, nem fizetődik ki embert, energiát felhasználni rá. A vitát csak az elkövetkező hetek időjárása döntheti el: ha lesz eső; a kényelmeskedők járnak jól, hiszen az esőséssel valóban kevesebb ráfordítást igényel.

Ülésen szedik a nyári burgonyát

A megyei ZÖLDÉRT-től kértünk információt, hogyan értékelik az idei zöldség-, gyümölcsidenyt. Lengyel Árpád szerint a legfontosabb termékekből zökkenőmentes volt az ellátás. A termőterület egy részét súlyos jégkár érte a nyár elején, amiatt egyes gyümölcsök — őszibarack, alma — gyengébb minőségűek.

A termelők körében panaszt is hallottunk: a jégvert őszibarackot nem vészik át. Ez az állítás csak némi módosítással igaz: közvetlen fogyasztásra valóban nem vásárol a ZÖLDÉRT jégütött barackot — nem is kelne el az üzletekben —, ipari feldolgozásra, lének, dzsemnek viszont valamilyen formában felhasználható gyümölcs elkel. Igaz, alacsonyabb áron. A termelők azonban több értékesítési csatorna közt választhatnak, oda vihetik a termést, ahol többet adnak érte.

Idén egyébként kevesebb az őszibarack, mint az elmúlt esztendőben: a tavaszi fagyok megtizedelték a termést. A termelők szempontjából az is rosszult, hogy a nagy meleg miatt összeért néhány közeli érésű fajta, emiatt engedményes

A mezőgazdasági ellátókereskedelem gyakorlatában szokatlan akcióra került sor; a gazdaságok a főszezonban vásárolhatnak árengedménnyel öntözőberendezéseket, szerkezeteket. A lehetőség felkeltette az üzemek érdeklődését: egy hónap alatt csaknem száz nagy teljesítményű öntözőgép talált gazdára.

Az országos készlet értéke az Agróker-vállalatok telepein mintegy 150 millió

árón barackvásárt kellett pár napig tartani.

Jó a termés burgonyából. Minden további nélkül ki tudják elégíteni a megye igényeit, a felesleget pedig más megyékbe, illetve exportra szállítják. Az apró burgonya sem vész kárba: az egészséges szemeket a hűtőipar felvásárolja, tésztafélékbe dolgozzák be.

Paprikából, paradicsomból most kezdik szedni az első termést, a szabadföldi ültetvényekről. Ennek nagyobb része ipari feldolgozásra kerül, piacra csak a legszebbet viszik, azok a gazdaságok, amelyek még találnak munkaerőt a válogatásra. Jó termés ígérkezik, ebbe azonban még beleszólhat az időjárás. Negyvenezer tonna vöröshagymát vesznek át idén, ebből 7—800 tonnányit már átadtak a termelők. Egészséges, jó minőségű a hagyma, exportra is szállítják. Idén jut exportra a fohagymából is.

A napokban indulnak a paradicsomlévonalak a Szegedi Konzervgyárban, és az előfeldolgozásra berendezkedett térszékben. A paradicsomszezon a jövő hét közepén indul teljes gőzzel.

Olcsóbb öntözőfelszerelés

Árusítási siker

A mezőgazdasági ellátókereskedelem gyakorlatában szokatlan akcióra került sor; a gazdaságok a főszezonban vásárolhatnak árengedménnyel öntözőberendezéseket, szerkezeteket. A lehetőség felkeltette az üzemek érdeklődését: egy hónap alatt csaknem száz nagy teljesítményű öntözőgép talált gazdára.

Az országos készlet értéke az Agróker-vállalatok telepein mintegy 150 millió

forint, ebből egy hónap alatt 35 millió forint értékű gép, öntözőcső és szórófej talált vásárlóra. A kedvezmény mértéke 20 százalékos volt, így az üzemek összesen 7 millió forintot takarítottak meg.

A mezőgazdasági üzemek szakemberei vásárlási készségükkel arra adtak választ, hogy van beruházói kedv, elképzelés és szándék abban az esetben, ha a felszerelésekhez olcsóbban juthatnak hozzá. Korábban ugyanis sokan megkérdőjelezték azt, hogy fellendülhet a forgalmazás az öntözőkészletekből. Sokan úgy találták ugyanis, hogy a viszonylag mérsékelt öntözőzési eredmények az öntözővíz drágulásával hozható összefüggésbe. Kétségtelen, hogy ez is közrejátszott a visszafogottabb teljesítményekben, a mostani árusítási siker azonban jelzi, hogy a magasabb vizárák ellenére is sokan vállalkoznak az öntözőtelepek

Kémény-építők

A Lenin Kohászati Művek fűtőművének két új kazánjához százötven méter magas kéményt épít a Hőtehnika Építő és Szigetelő Vállalat. A csúszószaluzással készülő kémény tetejének átmérője négy méter hatvan centiméter lesz és saválló téglával bélelik a belsejét.

Az építők várhatóan augusztus 20-ra végeznek munkájukkal.

Szovjetunió

Növekvő széntermelés

A Szovjetunióban a főbb ásványkincsek 17 ezer lelőhelyét tárták fel eddig. A világ bányakészleteinek mintegy a negyede található az országban.

Jelenleg a világ energia-készletének 53 százaléka szén, 4 százaléka kőolaj és csak 2—3 százaléka földgáz. Az ezredfordulóra az olajnak a 80, a gáznak a 70 százalékát, a szénnek viszont

csak 2—3 százalékát használnák fel. Ezért a term nukleáris energia elterjedése a jövő energetikusai elsősorban a szénhez kötődtek. A Szovjetunióban például 1985-ben 770—800 millió tonna szenet bányásznak majd. (1980-ban 716 millió tonna szenet hoztak a felszínre.) Ebből a külszíni fejtés részesedése 30—40 százalék lesz. (APN)

Gépek az erdőkben

Félmillió hektárral nőtt az elmúlt 30 évben az ország erdőterülete és évente már több mint 7 millió köbmétert termelnek ki a gazdaságok. Az eredmények még jobbakké lehetnének, ha az erdőkben a műszaki fejlesztés is mindig lépést tartana a faállomány bővítésével, illetve a felhasználók igényeivel.

A hazai erdő- és fafeldolgozó gazdaságok gépészeti fejlesztése némi lépéshatárnyal indult meg. Az eredmények azonban már a fellendülés időszakáról tanúskodnak. Az elmúlt 10 évben 25 százalékkal nőtt az erdei munkák gépesítetttsége, amely jelenleg mintegy 65 százalékos. Mindenekelőtt a nehéz fizikai munka kiváltásánál mutatkoznak meg a sikerek. A fadóntást, a galvlyazást a szállítást és még jó néhány erdei munkát már teljes egészében gépekre bízták. Am nem ennyire egyértelműek az eredmények — különös módon — éppen a hazai jellegzetes üznevvezett keménylombos fajoknál. A külföldről beszerezhető technikai felszerelések ugyanis főként a fenyezőerdők kitermelésére alkalmasak.

Az erdőgazdaságok a művelési munkánál mintegy háromnegyed részben hazai fejlesztésű, részben mezőgazdasági gépekről átalakított eszközöket használnak. A Zalai Erdő- és Fafeldol-

gozó Gazdaságban öt év alatt megháromszorozódott a gépi teljesítmény. Korszerű fűrészeket, szállítójárműveket és rakodókat állítottak munkába. A kitermelés közel 50 százalékkal üv nőveltek, hogy időközben ne gvedére csökkent a munkáslétszám. Somogyban, ahol évente több mint félmillió köbméter faanyagot termelnek ki, már több mint félmillió korszerű gép dolgozik. Jelentősen nőtt az ipari fa kitermelése és a korábbinál értékesebb alapanyagokhoz jutnak a feldolgozók az erdőkből. A korszerűsítés újabb állomásaként svéd gyártmányú gépsort állítanak munkába, ezzel — amennyiben a kísérlet eredményes lesz — lehetővé válik a hazai faállomány feldolgozása. Az 52 ezer hektáron gazdálkodó Nyugatmagyarországi Faipari és Faipari Kombinát az elmúlt öt évben 140 millió forintot költött gépesítésre. Korábban a fának csak mintegy felét tudták géppel rakodni, ez az arány már eléri a 75 százalékot. Jelentősen fejlődött a fadóntás és a faanyagmozgató technológiája is. A Mátrai Erdő- és Faipari Gazdaság élen jár a munkafeladatok gépesítésében. Az üzem most már rendelkezik a fontosabb erdőművelő berendezésekkel. Részben szakembereik tervei alapján a helyi üzemekben készítik el a gépeket. Külföldön is felkeltette az érdeklődést legújabb típusuk az egeri aprítógépek, amely az eddigi verszandóba ment hulladék-gallvak hasznosítását teszi lehetővé. Az Egerben kifejlesztett fakéregző gép a lombos fák kezelésére is alkalmas. ellentétben a tőkés országokból beszerzett eszközökkel, ezekkel csak a fenyőt munkálhatják meg.

Az egeri ötletességét bizonyítja, hogy új fahasító gépet is szerkesztettek, amely kevesebb energiával végzi a munkát. Mindent egybevetve a Mátrában öt év alatt 6,4 órától 3,6 órára csökkent az egy köbméter fa kitermelésére fordított idő. Az üzemekben gondot okoz, hogy akadozik az alkatrészellátás. Zalában összesen 40 géptípussal dolgoznak. Elég, ha csak egy-egy fogaskerék hiányzik, emiatt gyakran hónapokig áll az értékes erdeszeti gép. Az alkatrészhányon úgy akarnak változtatni, hogy a Lentiben működő fafeldolgozó üzem területén új tmk-műhelyt rendeznek be, Persze, szívesebben vennék, ha a központi készletből szerezhetnék be a hiányzó cseredarabokat. A Buda-vidéki Állami Erdő- és Vadgazdaságban a meglévő gépek javításához nincsen alkatrész, emiatt már arra kényszerülnek, hogy a leállított erő- és munkagépek kiváltására újat vásároljanak. A csuklós és Zetor-tractorkozhoz nehezen kapnak alkatrészeket, ugyane a helyzet a munkásszállító gépkocsikkal is. A terepjárókhöz két éve hiányzik a szükséges alapvető műszaki felszerelés.

A gazdaságok szívesen vásárolnak külföldi gépeket. Beszerzésüket — a szűkös anyagi lehetőségek miatt — alapos tervezés előzi meg. Zalában jövőre állítják munkába a kanadai gyártmányú, három nagy gépből álló berendezést, amely az erdőgazdaság egyik fontos munkáját oldja majd meg: az úgynevezett előhasznosítást. A gép fadóntó és rakodó továbbá közlelő-szállító járműből áll, és további egysége a gallyazó-daraboló-osztályozó berendezés. Mindössze három ember szolgálja majd ki. A Buda-vidéki erdeszettek 18 millió forintos beruházással áttérnek az úgynevezett apríték termelésére, ezzel a farostlemezipar számára adnak majd alapanyagot.

Somogyban is lehetővé tezik a feldolgozó ipar jobb ellátását. Új gépüket forgácsolóanyagot készítenek és ezzel javítják az erdőgazdálkodás jövedelmezőségét is. Vasban az elkövetkező öt évben mintegy 200 millió forintot költenek a fatermesztés és -kitermelés további fejlesztésére és a gépesítésre. Az üzemben a komplex gépesítési program a következő években is tervszerűen halad, és várhatóan rövidesen megérnek az iparszerű termelés megvalósításának feltételei. (MTI)

Szerszámgyártás

A szerszámgyártás az egyik leggyorsabban fejlődő iparág a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban. Az elmúlt években korszerű szerelőszalagokkal és automata vezérlő gyártósorokkal ellátott szerszámgyárak épültek ország-szerte. A hujcsoni szerszám-

gépgyárban például az új gépsorok munkába állítása óta 20-szorosára növekedett a termelés. Jelentősen hozzájárult az iparág dinamikus fejlődéséhez a munkaverseny és a megalakult újítási és ésszerűsítési brigádmozgalm.

Műemlékvédelem

Szerdán befejeződött Egerben a műemlékvédelemmel foglalkozó nyári egyetem. A tudományos fórumra az idén a hazai szakembereken kívül tizenkét országból érkeztek vendégek. A téma ezúttal képzőművészeti emlékeink védelme volt. Megemlékeztek a fórumon arról is, hogy éppen száz éve, 1881-ben alkották meg hazánkban a műemlékek fenntartásáról szóló törvényt, ám lényegbeli előrelépést csak a 19/1949-es törvényerejű rendelet hozott. Napjainkban már nemzetközileg is jó példaként tartják számon a magyar műemlékvédelem módszereit.